

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.809/2009/16. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla az előbb ... hivatásos gondnok, majd Dr. ... pártfogó ügyvéd (címe.) által képviselt felperes neve címe.) lakos felperesnek, a Dr. ... jogtanácsos által képviselt Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság (Debrecen, Kossuth u. 20.) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5. P. 21.543/2008/34. számú ítélet ellen a felperes által 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A felperes pártfogó ügyvédje díjának viselésére az állam köteles.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperessel szemben rendőri feljelentés alapján büntetőeljárás indult a ...Rendőr-főkapitányság Közrendvédelmi Osztálya Vasúti Alosztálya előtt 201/1996. bü. szám alatt. A feljelentésre amiatt került sor, mert a **d-i** MÁV-állomás várótermében 1996. március 23-án a felperes az ott alvó utasokhoz lépett, és zakójuk belső zsebébe nyúlt.

A nyomozást a ...Megyei Rendőr-főkapitányság Közrendvédelmi Osztálya Vasúti Alosztálya 1996. július 3-án kelt határozatával megszüntette, tekintettel arra, hogy a nyomozás alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése.

A Debreceni Városi Bíróság 31. P.25.099/2002/4. számú, 2003. március 5-én jogerőre emelkedett ítéletével a felperest cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte.

A felperes személyesen eljárva 2003. március 5-én terjesztett elő keresetlevelet a Debreceni Városi Bíróság előtt, amelyben 1.000.000 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a ... Városi Rendőrkapitányságot, az előzőekben említett büntetőeljárás megindítása miatt. A Debreceni Városi Bíróság P. 21.020/2003/2. számú határozatával a keresetlevelet a Hajdú-Bihar Megyei Bírósághoz tette át. A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság az előtte P. 20.719/2003. szám alatt folytatódó eljárásban 4. sorszámú végzésével a pert egyesítette a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság P. 20.657/2003. számú perével, amelyben a felperes a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság alperessel szemben a jelen per tárgyához nem tartozó egyéb cselekmények miatt 1.000.000 Ft kártérítési igényt terjesztett elő. Az egyesített perben hozott 5. sorszámú, 2003. július 26-i végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A felperes, gondnoka útján 2004. augusztus 3-án benyújtott, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt P. 21.243/2004. számon iktatott keresetlevelében gyakorlatilag az előzőekben ismertetett igényét terjesztette elő újra. A keresetlevelet a bíróság 7. sorszámú, 2005. március 1-jén jogerőre emelkedett végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította.

2005. november 23-án a felperes ismét pert indított a jelen per alperesével szemben 4.000.000 Ft kártérítés megfizetése iránt a jelen per tárgyával össze nem függő cselekményekkel kapcsolatosan. A keresetlevelet a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság P. 21.568/2005/4. számú, 2006. március 14-én jogerőre emelkedett végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A felperes ugyancsak a jelen per tárgyával össze nem függő cselekmények miatt 2005. december 19-én is keresetlevelet terjesztett elő, gondnoka mellőzésével az alperessel szemben 4.000.000 Ft kártérítés iránt. A keresetlevelet a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság P. 21.666/2005/5. számú, 2006. március 14-én jogerőre emelkedett végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította.

2005. december 19-én a felperes, gondnoka mellőzésével előterjesztett keresetében 4.000.000 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest a jelen per tárgyával össze nem függő cselekmények miatt. A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság P. 21.667/2005/5. számú, 2006. március 14-én jogerőre emelkedett végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A felperes 2008. augusztus 5-én terjesztett elő keresetlevelet 4.000.000 Ft kár megtérítése iránt, arra hivatkozva, hogy 1996. március 23-án a **d-i** MÁV-állomás várótermében történetekkel kapcsolatban az alperessel szolgálati viszonyban álló rendőrjárőrök vele szemben jogellenesen jártak el, indokolatlanul intézkedtek, feljelentésük alapján jogszabályba ütköző volt a büntetőeljárás elrendelése is.

Tekintettel arra, hogy büntetőeljárás hatálya alatt állt, nem tudott munkaviszonyt létesíteni az ... Alapítványnál 1996. április 1. és 1998. január 5. között. Ugyanezen okból elesett a külföldi munkavállalás lehetőségétől is.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

Elsődlegesen azzal védekezett, hogy a felperes követelése elévült, másodlagosan pedig vitatta, hogy kártérítési felelősségének megállapításához szükséges tényállási elemek - a jogellenes magatartás, a felperes kára, illetve a kettő közötti okozati összefüggés - fennállnának.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000 Ft perköltséget. Kimondta, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díját a felperes teljes pervesztességére tekintettel egészében az állam viseli.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy az alperes védekezésére tekintettel elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy a felperes követelése elévült-e.

Akként foglalt állást, hogy a felperes perben érvényesített kárigénye jellegében jövedelempótló, járadékjellegű kártérítési igénynek minősül, amely tekintetében a Ptk. 280. § (3) bekezdése szerinti hat hónapos elévülési jellegű határidő az irányadó. Rámutatott ugyanakkor, hogy a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti általános öt éves elévülési határidő figyelembe vételével is a felperes perbeli igényét elkészen terjesztette elő, követelése elévült.

Hangsúlyozta, hogy az elévülés nyugvására alapot adó körülmény fennálltát a felperes nem igazolt, ugyanakkor nem bizonyította a Ptk. 327. §-ában felsorolt, az elévülés megszakadását eredményező tényeket sem.

Kiemelte, hogy a felperes is elismerte, hogy sem a ... Városi Rendőrkapitányságtól, sem az alperestől nem kérte írásban peren kívüli kárigényének rendezését. Ugyanúgy nem történt meg a tartozás alperes részéről való elismerése, s a követelés tárgyában a felek között megegyezés, illetve annak módosítása sem következett be.

A felperes által megjelölt, az álláspontja szerint az elévülés megszakadását eredményező bírósági igény érvényesítéssel kapcsolatban aláhúzta, hogy valamennyi per kezdeményezésére a követelés esedékessé válásától számított 6 hónapos határidőn túl került sor. A P. 21.568/2005., a P. 21.666/2005. és a P. 21.667/2005. szám alatt folyt eljárások - tekintettel arra, hogy a jelen perben érvényesített igénytől eltérő ténybeli alapra hivatkozással terjesztett elő azokban kártérítési igényt a felperes - tartalmi szempontból is alkalmatlanok voltak az elévülés megszakítására.

Emellett valamennyi perben a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül utasította el, ezért ezen eljárások nem tekinthetők elévülést megszakító hatályúnak. A Pp. 132. §-a (1) bekezdésében foglaltakból következően ilyen hatály csak abban az esetben fűződik a

keresetlevél előterjesztéséhez, amennyiben a keresetlevél eljárásjogi szempontból is tárgyalás kitűzésére alkalmas, ami az adott perek esetében nem valósult meg. (BH. 1976. évi 166. jogeset.)

Értékelte továbbá azt a körülményt is, hogy a felperes által 2003. március 5-ét követően gondnoka nélkül kezdeményezett eljárás tekintetében a felperes jognyilatkozatai a Ptk. 15/A § (1) bekezdésére figyelemmel semmisnek minősülnek.

Rámutatott, hogy a felperes előadása szerint az általa 2001-ben több ügyészi szervnél tett feljelentés tartalma alapján - mivel azok az alperessel szembeni határozott kártérítési igényt nem tartalmaztak a felperes előadása szerint sem, - nem vezethettek az elévülés megszakadásához.

Mivel a felperes a perbeli követelését az elévülési határidőn túl terjesztette elő, nem vizsgálta az alperes kártérítési felelősségének megállapításához szükséges, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében, illetve 349. § (1) bekezdésében írt feltételek megvalósulását, s mellőzte a felperes e tárgyban előterjesztett bizonyítási indítványainak fogantatását.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes részére az alperes képviselőjének munkadíjából álló perköltség megfizetésére. A munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, és 3. § (6) bekezdése alapján határozta meg. Figyelembe vette a pertárgy értékét, mely alapján annak 5 %-ában lett volna megállapítható a perköltség összege, továbbá azt, hogy a jogvita nem volt bonyolult természetű, s az alperes képviselője két tárgyaláson vett csak részt.

Az ítélettel szemben a felperes jogi képviselője útján előterjesztett fellebbezésében az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, illetve új határozat hozatalára utasítását kérte.

Megjegyezte, hogy az ítélet rendelkező része nem tartalmazza, hogy a felperes képviselőjét kirendelt pártfogó ügyvéd látja el.

Álláspontja szerint lényeges eljárási szabálysértést követett el a megyei bíróság, amikor a bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül hozott ítéletet. Rámutatott, hogy a munkaviszonya létesítésnek megghiúsulásával kapcsolatban már csatolt be okiratokat, de indítványozta azon munkáltatók megkeresését is, melyek részére belföldi és külföldi munkavégzésre ajánlatot tettek. Kérte továbbá a ... ben működő ügyészségek megkeresését az általa 2001. évben e szervekhez benyújtott feljelentések iratainak megküldése végett. Érvelése szerint e bizonyítási indítványok teljesítésével dönthetett volna csak megalapozottan a bíróság kereseti kérelme felől, ám az indítványokat indokolatlanul nem fogantatosította.

Az alperes képviselője javára megállapított perköltség összegét eltúlzottnak vélte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, s abból helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy a felperes az alperessel szembeni követelését az elévülési határidőn túl terjesztette elő. Erre figyelemmel megalapozottan döntött a kereset elutasításáról, határozatát a jogszabályok pontos megjelölésével, teljes körűen megindokolta, azt az ítéletábra megismételni nem kívánja.

Csupán a fellebbezésben írtakra tekintettel tartja szükségesnek megjegyezni az alábbiakat:

Az időmúlásnak a polgári jogban kétféle hatása van: az igényérvényesítés elmulasztása bizonyos idő elteltével vagy magát az alanyi jogot szünteti meg, vagy az alanyi jog nem szűnik meg ugyan, de állami kényszerrel többé nem érvényesíthető. Az előbbi esetben jogvesztő (záros) határidőről, az utóbbi esetben pedig elévülésről van szó. Ha a jogosult a jogszabályban meghatározott idő alatt nem érvényesíti az igényét és a jogszabály jogvesztést nem mond ki, a követelés a jogszabályban meghatározott idő elteltével elévül. A Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése értelmében az elévült követelést bírósági úton nem lehet érvényesíteni. Amennyiben a perben az alperes elévülési kifogást terjeszt elő, a bíróságnak a követelés érdemi vizsgálata előtt az elévülési kifogásról kell döntenie. Amennyiben az elévülési kifogás alapos, a perben érvényesített követelés érdemi vizsgálatára, az azzal kapcsolatos bizonyítási eljárás lefolytatására nem kerülhet sor.

Erre tekintettel a fellebbezés alaptalanul hivatkozik az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozatlanságára, a megyei bíróság által elkövetett lényeges eljárási szabálysértésre.

A fellebbezésben sérelmezett, az elsőfokú eljárás során a felperes által előterjesztett, a munkáltatók megkeresésére irányuló bizonyítási indítványok mellőzésével kapcsolatban az ítéletábra hangsúlyozza, hogy ezek fogantatására csak akkor kerülhetett volna sor, ha a felperes igényét határidőn belül terjesztette volna elő, s az alperes elévülési kifogása nem lett volna alapos.

A 2001-ben, a ... ben működő ügyészségekhez tett bejelentésekről a felperes az eljárás során úgy nyilatkozott, hogy azokban azt kérte, hogy „az intézkedő rendőrzárórt kerítsék kézre, rendeljék el előzetes letartóztatását, tekintettel arra, hogy vele szemben hamis vád bűncselekményét valósította meg”. (34. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal, negyedik bekezdés.) Az ilyen tartalmú feljelentések alkalmatlanok az alperessel szembeni követelés elévülésének megszakítására, ezért nem tévedett a megyei bíróság, amikor az ügyészségek megkeresését mellőzte. A követelés elévülésének megszakítását eredményező, a teljesítésre irányuló felszólítással kapcsolatban a bírói gyakorlat azt tartja elégségesnek, ha a követelés kötelezettjéhez címzett, s neki eljuttatott felszólítás olyan adatokat tartalmaz, amelyek alapján a kötelezett a vele szemben támasztott követelést azonosítani tudja. Céljából kiindulva megfelelőnek kell tekinteni a felszólítást nemcsak akkor, ha abból az érvényesített követelés határozottan és egyértelműen (jogcím és összeg, vagy egyebek szerint szabatosan megjelölve) kitűnik, hanem abban az esetben is, ha a felszólítás ilyen részletes adatokat nem tartalmaz ugyan, de a közölt adatok alapján a kötelezett meg tudja állapítani, hogy milyen jogviszonyból, illetőleg tényállásból származó követelésről van szó.

Az a tény, hogy az elsőfokú ítélet fejrésze nem tartalmazza, hogy a felperes képviselőjében eljáró ügyvéd pártfogó ügyvéd volt, olyan lényeges eljárási szabálysértésnek semmiképpen sem minősül, mely a határozat hatályon kívül helyezését indokolná.

Helytálló a megyei bíróság döntése a perköltség tekintetében is. A Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében a pervesztes felet kötelezni kell a pernyertes fél javára perköltség megfizetésére. Az adott esetben perköltségként csak a pernyertes alperes képviselőjének munkadíja merült fel, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet (a továbbiakban: R.) alapján kellett meghatározni. A felperes perben érvényesített követelésének összege alapján a pertárgy értéke 4.000.000 Ft, így az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján ennek 5 %-a, 200.000 Ft lett volna megállapítható az alperes javára. Az elsőfokú bíróság által megjelölt 3. § (6) bekezdése lehetőséget ad a munkadíj összegének mérséklésére, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett tevékenységgel. Az adott esetben tény, hogy az ügy jogi megítélése egyszerű volt, ám az alperes képviselője mindkét perben tartott tárgyaláson megjelent, emellett részletes írásbeli ellenkérelmet is terjesztett elő, védekezése célszerű és jogilag helytálló volt, ezért az elsőfokú bíróság által indokoltnak tartott mérséklésen túl a munkadíj további mérséklésére az ítélet tábla nem látott okot.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira tekintettel helyben hagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése, illetve 254. § (3) bekezdése alapján.

Az eredménytelen fellebbezésre tekintettel megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédje díjának viselésére az állam köteles. (Pp. 87. § (2) bekezdés.)

A fellebbezési eljárásban is pernyertes alperes részére a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles fellebbezési eljárási költség megtérítésére. E címen az alperes képviselőjének munkadíját számolta el az ítélet tábla, s annak összegét az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, illetve a 3. § (6) bekezdése alapján állapította meg.

A felperes személyes költségmentességére tekintettel le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a Pp. 73/A § a) pontja szerint az ítélet tábla előtti eljárásban az ítélet ellen fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselő kötelező. A Pp. 73/B §-a kimondja, hogy ha a jogi képviselő kötelező, a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan. Erre tekintettel a felperes által személyesen, jogi képviselője mellőzésével előterjesztett beadványok figyelembevételét a fellebbezés elbírálása során az ítélet tábla mellőzte.

D e b r e c e n, 2010. január hó 26.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Szabóné dr.
Bélteky Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő